

GGD
Rotterdam-
Rijnmond

Postadres: Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Van: [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]@rotterdam.nl &
[REDACTED]@rotterdam.nl

Kenmerk: 23MO00052

Onderwerp: GGD reactie op
vergunningaanvraag Brielse Maasdijk

Datum: 30 januari 2023

Retouradres: Postbus 70032, 3000 LP ROTTERDAM

Gemeente Nissewaard
T.a.v. dhr. [REDACTED]
Raadhuislaan 106
3201 EL SPIJKENISSE

Beste Heer [REDACTED]

Naar aanleiding van uw email van 4 januari 2023 stuurt de GGD u hierbij het gevraagde advies over de vergunningaanvraag betreffende het windpark Brielse Maasdijk in de gemeente Nissewaard.

Normstellingsvarianten

HVC geeft aan 3 normstellingsvarianten voor geluidsgevoelige bestemmingen te hebben overwogen.

1. Grenswaarden van 47 dB Lden en 41 dB Lnight (oude wetgeving);
2. Grenswaarden van 45 dB Lden met als resultante 39 dB Lnight (Grenswaarden World Health Organisation);
3. Onderscheid maken tussen woonwijken en buitengebied:
  - Woonwijk: 45 dB Lden en 41 dB Lnight
  - Buitengebied: 47 Lden en 41 dB Lnight.

HVC gaat uit van variant 3.

De GGD stelt hierover het volgende.

Als gevolg van de uitspraak van de Raad van State op 30 juni 2021 zijn de landelijke regels voor windturbines (waaronder de norm van 47 dB Lden) niet meer van toepassing. Het bevoegd gezag moet over lopende procedures nu zelf bepalen en onderbouwen welke normen zij bij hun besluitvorming hanteren. Zij moeten een eigen afweging maken en besluiten welk milieubeschermingsniveau zij in het concrete geval willen bieden. Zij kunnen deze normen opnemen in omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen. Deze normen moeten zijn voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de lokale situatie toegesneden motivering.

Het is ook aan het bevoegd gezag om te bepalen of een productieverlies in verhouding staat met de gezondheidswinst. Of andersom geredeneerd: of het gezondheidsverlies gerechtvaardigd wordt door de productiewinst.

Het bevoegd gezag moet dus een afweging maken en normstelling vaststellen, niet de aanvrager. De GGD adviseert de gemeente Nissewaard om de normstelling zorgvuldig te overwegen en vervolgens vast te stellen. Hiermee wordt immers de ambitie van de gemeente vastgelegd. Bovendien is het kaderstellend, ook voor eventuele volgende aanvragen en woningbouw.

Vanuit gezondheid adviseert de GGD variant 2. Deze variant levert een gezonde leefomgeving op en biedt gelijke gezondheidsbescherming voor alle inwoners.

Wanneer gekozen wordt voor gebiedsgericht geluidsbeleid, bijvoorbeeld variant 3, dan adviseert de GGD een L_night van 39 dB in plaats 41 dB L_{den}, zowel voor de woonwijken als voor het buitengebied. In dit geval wordt overdag in het buitengebied overdag meer geluid toegestaan dan in de woonwijken. Maar het beschermingsniveau in de nachtperiode is gelijk in beide gebieden en garandeert een voor de gezondheid acceptabel nachtelijk geluidsniveau. Door middel van mitigerende maatregelen is dit mogelijk.

Het is de GGD overigens niet duidelijk of door middel van de voorgestelde mitigerende maatregelen (in paragraaf "Aanvullend te nemen mitigerende maatregelen ter reductie van geluidhinder") overal de WHO-advieswaarden worden gehaald.

Bewonersparticipatie en monitoring

De GGD adviseert bewoners te laten participeren in het vergunningstraject. Dit is sowieso belangrijk maar zeker als gekozen wordt voor gebiedsgericht geluidsbeleid: in dit geval moet goed worden uitgelegd/besproken waarom een bepaalde groep inwoners minder beschermd wordt dan een andere groep. Er kan bijvoorbeeld besproken worden wat bewoners nodig hebben om de hogere belasting te kunnen accepteren.

De GGD is positief over het voornemen van HVC met betrekking tot monitoring van de beleving via een app. De GGD adviseert hierbij wel om van tevoren goede afspraken te maken over de te accepteren hinder/slaapverstoring en over de vervolgens te nemen maatregelen bij overschrijding.

Gezondheid

HVC concludeert in paragraaf 6.6.8.5. dat ten gevolge van de realisatie van het windpark geen gezondheidseffecten verwacht worden. Zeker ook omdat in de voorafgaande paragrafen gesteld wordt dat er een toename van ernstige hinder is te verwachten en dat het waarnemen van LFG (en daarmee te verwachte effecten als hinder) niet is uit te sluiten, is de GGD verbaasd over deze conclusie.

Het windpark zorgt voor een (extra) geluidsbelasting op woningen en heeft daarmee invloed op de leefomgeving. Het is aan de gemeente in hoeverre zij deze invloed acceptabel achten.

De GGD is positief over de voornemens van HVC wat betreft slagschaduw.

Rijks Justitiële Jeuginrichting De Hartelborgt

Ten aanzien van de beoordeling van de Rijks Justitiële Jeuginrichting De Hartelborgt heeft de GGD de volgende opmerkingen c.q. zorgen:

- Vanuit gezondheid gezien is de inrichting een gevoelige bestemming, er verblijft immers een gevoelige groep: kinderen vanaf 12 jaar. De kinderen verblijven hier mogelijk jarenlang en kunnen het gebied niet verlaten om elders tot rust te komen/te herstellen.
- De locatie van de Hartelborgt is reeds geluidsbelast en vanuit een gezonde leefomgeving ongelukkig. Het windpark tast de leefomgeving verder aan. De GGD adviseert, in de toekomst verplaatsing van de instelling te overwegen.
- Gezien de hoge belasting vraagt de GGD zich daarnaast af hoe de (piek)geluiden van het aangrenzende dierenasiel (35 m afstand) zijn meegenomen.
- In bijlage 17 wordt aangegeven dat door LBP Sight op basis van een locatiebezoek beoordeeld is dat de geluidwering van de gevel in de huidige situatie **ten hoogste 20 dB** bedraagt. Met deze meest gunstige aanname worden verdere conclusies

getrokken. De GGD zou het logischer hebben gevonden om uit te gaan van een worst-case scenario, met een minimale geluidswering. De GGD zou graag een berekening zien van een worst-case scenario.

- De GGD gaat uit van een binnenwaarden van maximaal 33 dB(A) voor een gezond akoestisch binnenmilieu.
- In de toelichting op de aanvraag wordt het volgende aangegeven: "HVC is voornemens om het geluid van WT5 in de nachtperiode zodanig te beperken dat het equivalente geluidniveau bij maximale geluidproductie 's nachts niet hoger is dan 25 dB(A) in de slaapvertrekken van De Hartelborgt.". Dit betekent dat (uitgaande van 20 dB(A) gevelwering) het geluidsniveau op de buitengevel niet hoger mag zijn dan 45 dB(A). Dit is aanzienlijk hoger dan de waarden die in tabel 3 van Bijlage 17 worden vermeld (tot maximaal 55 dB(A)). Graag ziet de GGD een onderbouwing hoe deze reductie wordt gewaarborgd.

Gezondheidseffecten en windturbinegeluid als milieufactor

In de milieueffectrapportage staan een aantal punten die niet accuraat zijn, een enkele hiervan zijn reeds in het eerdere advies van de GGD (oktober 2022) aangegeven.

- Tabel 8.3 (beoordelingschaal aantal gevoelige objecten binnen geluidcontouren, p.16) heeft verwarrende zinsconstructies: "Ten opzichte van de referentiesituatie, meer dan 10% en 3.000 woningen of andere gevoelige objecten minder met een geluidbelasting van 40 dB Lden of meer".
- Op verschillende plekken in de MER en de toelichting vergunningaanvraag worden twee verschillende afkortingen voor de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO en WGO) door elkaar gebruikt.
- In de eerste alinea van p. 61 van de MER is de zinsnede "op de gezondheid" vervangen worden door "op het daadwerkelijke geluid". Echter, in de toelichting vergunningaanvraag is deze zelfde zinsnede niet aangepast.

Akoestisch onderzoek Windpark Brielse Maasdijk

- Op pagina 12 wordt het volgende benoemd: "Ter plaatse van andere woningen is de geluidbelasting niet hoger van 45 dB Lden en 38 dB Lnight. Kijkende naar de tabel, en notaties in de rest van dit document, hoort de Lnight waarde 39 dB te zijn

Graag blijft de GGD betrokken bij de verdere besluitvorming en ontvangen wij een afschrift van de (concept)vergunning.

Hoogachtend,

████████████████████
Medisch Milieukundig Adviseur
Afdeling PGW&Z PG Gezondheid en Milieu